

تأثیر عوامل فردی و منابع اطلاعاتی مورد استفاده گلخانه‌داران استان زنجان بر پذیرش بیمه توسط آن‌ها

زهرا هوشمندان مقدم فرد

دانشجوی دکتری، ترویج و آموزش کشاورزی دانشگاه زنجان (Hooshmand@Znu.ac.ir)

آدرس پستی*: زنجان- کیلومتر ۶ جاده تبریز- دانشگاه زنجان- دانشکده کشاورزی- گروه ترویج، ارتباطات و توسعه روستایی، کد پستی: ۳۸۷۹۱-

Hooshmand@Znu.ac.ir -۴۵۳۷۱

چکیده

از آنجاکه شرایط تولید در کشاورزی به‌طور اعم و گلخانه‌داری به‌طور اخص، ناپایدار و مخاطره‌آمیز می‌باشد، بنابراین، در این راستا بیمه محصولات کشاورزی و گلخانه‌ای می‌تواند به‌عنوان ابزاری مؤثر و مطمئن برای محافظت از امنیت اقتصادی تولیدکنندگان این بخش‌ها محسوب شود. تحقیق توصیفی همبستگی حاضر باهدف بررسی عوامل مؤثر بر پذیرش بیمه محصولات گلخانه‌ای توسط گلخانه‌داران استان زنجان در سال ۱۳۹۴ صورت گرفت. اعتبار و روایی ابزار تحقیق با استفاده از نظرات متخصصان موضوعی تعیین گردید. پایایی ابزار تحقیق از طریق انجام مطالعه مقدماتی و محاسبه آلفای کرونباخ بزرگ‌تر از ۰/۷ برای بخش‌های مختلف حاصل شد. جامعه آماری تحقیق را کلیه گلخانه‌داران استان زنجان تشکیل می‌دادند (۸۰ نفر). از طریق روش نمونه‌گیری تصادفی ساده ۶۶ گلخانه‌دار انتخاب و به دلیل عدم پاسخگویی کامل نه نفر از گلخانه‌داران به کلیه سؤالات و حذف آن‌ها از فرایند تحلیل ۵۷ پرسشنامه مورد بررسی قرار گرفت. یافته‌های تحقیق نشان دادند که میزان استفاده اکثریت گلخانه‌داران از منابع اطلاعاتی و رسانه‌های جمعی در حد متوسط می‌باشد. اکثریت آن‌ها رضایت شغلی متوسط و به بالا داشتند (۸۲/۶ درصد). نتایج تحلیل لجستیک نیز نشان داد که استفاده از منابع اطلاعاتی و رضایت شغلی ۳۱ درصد احتمال پذیرش بیمه گلخانه‌داران را تبیین می‌کند.

کلیدواژه‌ها: گلخانه‌داران، بیمه، پذیرش، عوامل مؤثر، استان زنجان

The Effect of Individual Factors and Information Resources Used by greenhouse owners in Zanjan Province on Acceptance of Insurance by them

Zahra Hooshmandan Moghaddm Fard

Ph.D Student, Agricultural Extension and Education, University of Zanjan

Abstract

Since the conditions of production in agriculture in general and greenhouse, in particular, are unsustainable and risky, therefore, agricultural and greenhouse insurance can be considered as an effective and safe tool for protecting the economic security of the producers of these sectors. This descriptive correlation study was conducted to investigate the factors affecting the acceptance of greenhouse insurance by greenhouse owners in Zanjan province in 1394. The validity of the research tool was determined using the opinions of the specialized experts. The reliability of the research tool was obtained through a preliminary study and calculating Cronbach Alpha coefficient greater than 0.7 for different sections. The statistical population of the study consisted of all greenhouse owners in Zanjan province (80 people). Using randomized sampling method, 66 greenhouse owners were selected and nine of the greenhouse owners didn't respond completely to all questions and with the removal of them from the analysis, 57 questionnaires were analyzed. The results of the research showed that the majority of greenhouse owners use the information resources and mass media in the medium level. Most of them had average and high job satisfaction (82.6%). The results of logistic analysis also showed that the use of information resources and job satisfaction explained 31% of the probability of accepting greenhouse insurance.

Keywords: Greenhouse owners, Insurance, Acceptance, Effective Factors, Zanjan Province

مقدمه

کشاورزی شغلی است که به دلیل شرایط متغیر حاکم بر آن، همیشه با عدم قطعیت زیادی مواجه بوده است (ایروانی و همکاران، ۱۳۸۵؛ کرباسی و کامبوزیا، ۱۳۸۲؛ Hau, 2006). عواملی مانند تغییرات ناگهانی جوی، بروز و شیوع آفات و امراض گیاهی، تغییر در بازار فروش محصولات و نوسانات قیمت و عواملی از این قبیل منجر به این شده‌اند که یک کشاورز همیشه مجبور به آمادگی برای رویارویی با انواع مخاطرات پیش‌بینی شده و پیش‌بینی نشده گردد. به همین دلیل است که کشاورزی همواره یکی از پرمخاطره‌ترین فعالیت‌های اقتصادی محسوب می‌شده است. در میان نظام‌های مختلف تولید در کشاورزی، کشت‌های گلخانه‌ای از جایگاه ویژه‌ای برخوردارند و طی سال‌های اخیر با توجه به برنامه‌ها و سیاست‌های دولت و نیز وجود پتانسیل‌های فراوان، همواره مورد توجه قرار گرفته و روند رو به رشدی داشته‌اند. گلخانه‌داران نیز با اندک تفاوتی که در زمینه کنترل شرایط تولید محصول با کشاورزان دیگر دارند، مانند سایر کشاورزان همواره با مخاطرات موجود در کار کشاورزی مواجه‌اند. بنابراین، برای مواجهه با این خطرات، بیمه محصولات کشاورزی و گلخانه‌ای به‌عنوان بهترین راه‌حل از سوی محققان بسیاری مورد توجه قرار گرفته است (Juyun, 2010; Vandevveer, 2001). مطالعات اقتصادی، بیانگر این بوده‌اند که رابطه نزدیکی بین توسعه بیمه برای محصولات کشاورزی و رشد اقتصادی در کشاورزی وجود دارد (Fallah et al., 2012). Romun و Yuanyony (۲۰۰۸) بیان داشته‌اند، بیمه محصولات کشاورزی باعث افزایش توانایی کشاورزان در مدیریت ریسک شده و نیز منجر به این می‌شود که کشاورزان در زمینه کشاورزی سرمایه‌گذاری خود را افزایش دهند. البته مطالعات مختلفی نیز در زمینه عوامل اثرگذار بر پذیرش بیمه از سوی کشاورزان صورت گرفته است. از جمله در بررسی عوامل مؤثر بر پذیرش بیمه توسط شالی‌کاران در استان مازندران مطالعه موردی شهرستان بابل (محمودی و پیرمادی، ۱۳۹۳)، نتایج تحقیق حاکی از آن است که میزان پیش‌بینی صحیح مدل لجستیک، ۷۵ درصد بوده است. همچنین متغیرهای درآمد حاصل از زراعت برنج، دارا بودن شغل دیگر و همکاری با کارشناسان جهاد کشاورزی و شرکت در کلاس‌های ترویجی اثر مثبت بر پذیرش بیمه داشته است و از سوی دیگر، متغیرهای مقدار خودمصرفی و سن زارع اثر منفی بر پذیرش بیمه داشتند. در مطالعه‌ای که به منظور بررسی عوامل مؤثر بر توسعه بیمه گندم در شهرستان همدان (نادری مهدی و همکاران، ۱۳۹۳) انجام گرفت، یافته‌های تحقیق نشان داد که متغیرهای رضایت بیمه‌گزاران از نحوه ارائه خدمات توسط صندوق بیمه محصولات کشاورزی، آسان بودن پیگیری امور اداری بیمه، سطح زیر کشت، سرعت پرداخت غرامت، بدهی کشاورزان به بانک‌ها و دفعات تمدید قرارداد بیمه تأثیر معنی‌داری در توسعه بیمه گندم داشته‌اند. در بررسی عوامل مؤثر بر تمایل به پذیرش طرح بیمه پسته در ایران (عبداللهی عزت آبادی و اسلام‌لییان، ۱۳۸۶)، نتایج نشان داد که عواملی مانند تحصیلات پاسخگو، سن درخت پسته، میزان مصرف آب و کود شیمیایی، میزان بدهی کشاورزان، عملکرد محصول پسته، ریسک‌گریزی و ریسک‌پذیری بالای باغداران، اطلاع از وجود طرح بیمه آزمایشی یارانه دار پسته و داشتن شغل خارج از مزرعه دارای تأثیر منفی بر تمایل به مشارکت کشاورزان در طرح بیمه منصفانه محصول پسته می‌باشند. در مقابل عواملی مانند سن باغدار، ریسک‌گریزی پایین، ریسک‌پذیری پایین و ریسک‌خشی بودن کشاورزان تأثیر مثبت بر پذیرش طرح بیمه دارند.

در مطالعه عوامل مؤثر بر پذیرش بیمه گندم در شهرستان تفرش (ایروانی و همکاران، ۱۳۸۵)، نتایج تحلیل نشان داد که شش متغیر سواد، دریافت غرامت، دریافت وام، آگاهی از بیمه، ارتباط با مروج و اندازه زمین گندم کاران، تأثیر معنی‌داری را بر پذیرش بیمه گندم دارا بوده‌اند. شش متغیر ذکرشده در مجموع ۸۸/۶ درصد تغییرات توسعه بیمه گندم را پیش‌بینی کردند. در مطالعه دیگری که توسط کرباسی و کامبوزیا (۱۳۸۲)، که به منظور بررسی عوامل مؤثر بر تقاضای بیمه محصولات کشاورزی استان سیستان و بلوچستان انجام گرفت، نتایج حاکی از آن بود که متغیرهای میزان تحصیلات کشاورزان، سابقه کار کشاورزی، میزان مالکیت اراضی، درآمد سالانه کشاورز از محل تولیدات کشاورزی، دارای تأثیر مثبت و معنی‌داری بر تمایل کشاورزان به بیمه کردن محصولات بوده‌اند و در مقابل، متغیرهای میزان سطح زیر کشت و سن، تأثیر منفی و معنی‌داری بر تمایل کشاورز به بیمه کردن محصولات داشته‌اند. همچنین، تعداد مشاغل جانبی، اثری بر پذیرش و تقاضای بیمه نداشته است.

Rashidpour (۲۰۱۳)، در بررسی عوامل مؤثر بر تقاضای بیمه محصولات کشاورزی در استان آذربایجان غربی، این گونه گزارش کرد که نوسانات قیمت محصولات و مواد خام، درآمد و تسهیلات زیربنایی، اطلاعات راجع به بیمه، سیاست‌های حمایتی دولت در زمینه بیمه، عوامل خطر، شرایط بازار و تقاضا برای محصول و موقعیت کشاورزی در جامعه، ۸۵/۲۷ درصد واریانس عوامل مؤثر بر تقاضا برای بیمه محصولات کشاورزی را تشکیل می‌دهند. در مطالعه دیگری که توسط Hassanpour و همکاران (۲۰۱۳)، به منظور شناسایی عوامل مؤثر بر تقاضای بیمه محصولات کشاورزی در استان کهگیلویه و بویراحمد، بر اساس مدل لجستیک انجام شد، نتایج نشان داد که متغیرهای سن، تحصیلات، تجربه در کشاورزی، سطح آگاهی از بیمه، وسعت زمین، سرمایه، سایر مخارج کشاورزی و سایر منابع درآمدی بر تقاضای بیمه محصولات کشاورزی تأثیر معنی‌داری دارند. در بررسی نگرش و مؤلفه‌های تأثیرگذار بر توسعه بیمه برای محصولات کشاورزی استراتژیک که توسط Fallah و همکاران (۲۰۱۲)، صورت گرفت، نتایج حاکی از این بود که همبستگی مثبت و معنی‌داری بین متغیرهای سطح تحصیلات، کشت گندم دیم، میزان خسارت ناشی از سرما و یخبندان با متغیر وابسته تقاضا برای بیمه وجود داشت و همبستگی منفی و معنی‌داری بین تعداد محصولات کشت شده و آگاهی از حق بیمه با متغیر وابسته تقاضا برای بیمه مشاهده گردید. همچنین، همبستگی مثبت و معنی‌داری نیز بین میزان تماس با سایر کشاورزان در زمینه‌های فنی، اعتماد به کارشناسان جهاد، رضایت از جبران خسارت توسط بیمه و تماس با کارشناسان جهاد با متغیر وابسته تقاضا برای بیمه وجود داشت. این در حالی است که رابطه بین نقش تبلیغات و تمایل کشاورز در تقاضا برای بیمه، منفی بود.

با توجه به اهمیت محصولات گلخانه‌ای در اقتصاد مقاومتی و در راستای کاهش آسیب‌پذیری اقتصادی تولیدکنندگان بیمه محصولات گلخانه‌ای می‌تواند به‌عنوان یکی از استراتژی‌ها مطرح باشد. برای گسترش بیمه در بین این قشر از تولیدکنندگان شناسایی عوامل مؤثر ضرورت می‌یابد و این تحقیق نیز باهدف بررسی تأثیر منابع اطلاعاتی و عوامل فردی بر پذیرش بیمه توسط گلخانه داران صورت گرفت.

روش‌شناسی تحقیق

تحقیق حاضر از لحاظ روش‌شناسی از نوع تحقیقات توصیفی (غیرآزمایشی) همبستگی، از لحاظ هدف از نوع کاربردی و از لحاظ نحوه گردآوری داده‌ها از نوع تحقیقات میدانی محسوب می‌شود. در ابتدای مطالعه و پس از بررسی نظام‌مند ادبیات نظری و مصاحبه با برخی صاحب‌نظران ابزار تحقیق یعنی پرسشنامه طراحی و برای به دست آوردن اطلاعات موردنیاز از طریق ارتباط مستقیم و حضوری اقدام گردید. متغیرهای فردی، اقتصادی و گلخانه‌ای، منابع اطلاعاتی مورد استفاده و رسانه‌های جمعی مورد استفاده در پرسشنامه مورد سؤال قرار گرفت. منابع اطلاعاتی مورد استفاده به‌عنوان یک سازه یا شاخص ترکیبی و بر اساس مجموعه‌ای از ۶ گویه شامل مورداندازه‌گیری قرار گرفت. اعتبار و روایی ابزار تحقیق با استفاده از نظرات متخصصان موضوعی تعیین گردید. پایایی ابزار تحقیق از طریق انجام مطالعه مقدماتی و محاسبه آلفای کرونباخ بزرگ‌تر از ۰/۷ برای بخش‌های مختلف به دست آمد. جامعه آماری تحقیق را کلیه گلخانه داران استان زنجان تشکیل می‌دادند که طبق آمار اخذ شده از سازمان جهاد کشاورزی استان در حدود ۸۰ گلخانه دار با مشخصات موجود در سازمان به تولید و فعالیت مشغول‌اند. با استفاده از جدول نمونه‌گیری کرجسی و مورگان (۱۹۷۰) حجم نمونه برابر با ۶۶ گلخانه دار مشخص گردید. از روش نمونه‌گیری تصادفی ساده جهت انتخاب گلخانه داران نمونه استفاده گردید و به دلیل عدم پاسخگویی کامل نه نفر از گلخانه داران به کلیه سؤالات و حذف آن‌ها از فرایند تحلیل ۵۷ پرسشنامه مورد بررسی قرار گرفت. داده‌های جمع‌آوری شده پس از پردازش در Excel از طریق نرم‌افزار Spss21 تحلیل شدند و جهت تحلیل از آماره‌های توصیفی (میانگین، انحراف معیار) و استنباطی (رگرسیون لجستیک) استفاده شد.

نتایج و بحث

نتایج مطالعه نشان داد که اکثریت گلخانه داران (۶۳/۲ درصد) مرد و مابقی خانم بودند. در حدود ۹۰ درصد آن‌ها متأهل و مابقی مجرد بودند. سطح تحصیلات اغلب گلخانه داران مورد مطالعه (۳۷ درصد) لیسانس، ۲۱/۱ درصد بالاتر از لیسانس و ۱۴ درصد آن‌ها دیپلم بودند. از افراد دارای تحصیلات دانشگاهی ۳۶ نفر (۷۳ درصد) رشته‌ای مرتبط با کشاورزی داشتند و مابقی (۲۷ درصد) رشته غیرکشاورزی تحصیل کرده بودند. ۷۵/۴ درصد از پاسخگویان تا به حال در هیچ دوره آموزشی مرتبط با گلخانه شرکت نکرده نبودند و بقیه نیز تنها در ۵ و یا کمتر از ۵ دوره آموزشی شرکت کرده بودند. میانگین سنی گلخانه داران مورد مطالعه در حدود ۴۵ سال بود که نشان از میان‌سال بودن افراد مورد مطالعه دارد (انحراف معیار = ۱۲/۳ سال). ۲۷ نفر (۴۷/۴ درصد) بیان کردند که غیر از گلخانه داری دارای شغل دیگری می‌باشند. متوسط درآمد ماهانه گلخانه داران طبق اظهار خودشان در حدود ۶ میلیون تومان و از محل مشاغل غیر گلخانه در حدود یک میلیون و ۱۸۰ هزار تومان بود. بیشتر گلخانه داران (۷۰/۲ درصد)، در تأسیس گلخانه از سرمایه شخصی و وام بانکی به صورت توأم، ۲۲/۸ درصد از سرمایه شخصی و تنها ۷ درصد از وام بانکی تنها استفاده کرده بودند. مالکیت اغلب گلخانه‌های مورد مطالعه (۹۳ درصد)، شخصی و تنها ۷ درصد آن‌ها مالکیت شراکتی داشتند. میانگین سابقه کار گلخانه داران در حدود ۴/۵ سال بود و اکثریت گلخانه داران (۴۷/۴ درصد) اخیراً کار گلخانه داری را شروع کرده بودند. گلخانه داران به طور متوسط در حدود ۹/۷ ساعت در شبانه‌روز در گلخانه کار می‌کردند و اکثریت آن‌ها (۹۱/۲ درصد) بیشتر از ۴ ساعت در شبانه‌روز در گلخانه مشغول به کار هستند. اکثریت گلخانه داران (۵۰/۹ درصد) از رضایت شغلی متوسطی برخوردار بودند و به طور کلی نیز میزان رضایت ۸۲/۶ درصد آن‌ها متوسط و متوسط به بالا بود. متوسط مساحت گلخانه داران مورد مطالعه برابر با ۲۸۸۲ مترمربع بود و اکثریت گلخانه‌های مورد مطالعه مساحتی بین دو تا چهار هزار مربع داشتند. در خصوص اینکه گلخانه داران تا چه اندازه از منابع اطلاعاتی استفاده می‌کنند، با جمع‌بندی نمره گلخانه داران در استفاده از منابع اطلاعاتی و تعیین سه سطح کم، متوسط و زیاد، این نتیجه حاصل شد که بیشتر گلخانه داران مورد مطالعه (۷۸/۹ درصد)، استفاده کمی از این منابع داشته‌اند و باقی افراد (۲۱/۱ درصد) در سطح متوسط از این منابع استفاده کرده‌اند و در نهایت میزان استفاده هیچ‌یک از افراد در سطح زیاد قرار نگرفت. همچنین، با جمع‌بندی نمره گلخانه داران در استفاده از رسانه‌های جمعی و تعیین سه سطح کم، متوسط و زیاد، این نتیجه حاصل شد که بیشتر گلخانه داران مورد مطالعه (۵۴/۴ درصد)، استفاده متوسطی از رسانه‌ها داشته‌اند و ۴۰/۴ درصد افراد میزان استفاده کمی داشته‌اند و تنها ۳ درصد پاسخگویان به میزان زیادی از این رسانه‌ها استفاده کرده‌اند. به دلیل دوجبه بودن متغیر وابسته در تحقیق (پذیرش بیمه) به منظور بررسی ارتباط متغیرهای مستقل و میزان تأثیر آن‌ها بر متغیر وابسته از رگرسیون لجستیک استفاده شد. پس از وارد کردن متغیرها در مدل، نتایج زیر به دست آمد:

جدول ۱- آماره‌های نیکویی برازش مدل

ضریب نایجل کرک	ضریب کاکس و اسنل	آماره لگاریتم درست نمایی
۰/۴۲۶	۰/۳۱۰	۴۷/۲۹۵a

همان‌طور که در جدول ۱ ملاحظه می‌شود آماره ضریب تبیین کاکس و اسنل حدود ۰/۳۱۰ است. این معیار میزان تبیین متغیر وابسته (پذیرش بیمه) از طریق متغیرهای مستقل را نشان می‌دهد. در واقع بر اساس نتایج تحقیق، متغیرهای وارد شده در معادله رگرسیونی در مجموع تبیین‌کننده ۳۱ درصد از تغییرات متغیر وابسته (پذیرش بیمه) می‌باشند. ضریب نایجل کرک (که ضریب تبیین دیگری است) در مجموع توانسته است به خوبی برازش را تأکید کند (۰/۴۲). قدرت تشخیص مدل در جدول ۲ آمده است.

جدول ۲- وضعیت طبقه‌بندی پاسخگویان بر اساس معادله رگرسیونی

درصد صحت طبقه‌بندی	پیش‌بینی		پذیرش بیمه
	پذیرش بیمه	عدم پذیرش بیمه	
۸۴/۸	۵	۲۸	عدم پذیرش بیمه
۶۱/۱	۱۱	۷	پذیرش بیمه
۷۶/۵	درصد کل		

همان‌طور که در جدول ۲ مشخص شده است، مدل از ۵۷ نفر، ۱۱ نفر را درست در وضعیت پذیرش بیمه پیش‌بینی نموده و ۷ نفر که بیمه پذیرفته‌اند را در وضعیت عدم پذیرش بیمه معرفی نموده است. بنابراین در این گروه قدرت تشخیص ۶۱/۱ درصد است. همچنین ۲۸ نفر را درست در وضعیت عدم پذیرش بیمه پیش‌بینی کرده و ۵ نفر که بیمه را نپذیرفته‌اند را در وضعیت پذیرش بیمه معرفی نموده است. میزان پیش‌بینی صحیح برای افراد در وضعیت عدم پذیرش بیمه ۸۴/۸ درصد است؛ و در مجموع معیار قدرت تشخیص مدل ۷۶/۵ درصد می‌باشد. به منظور بررسی نقش سه دسته از عوامل شامل (۱) عوامل فردی دربرگیرنده سن، جنسیت، وضعیت تأهل، تعداد اعضای خانواده، سطح تحصیلات، میزان رضایت شغلی، میزان مساحت گلخانه، میزان درآمد از محل گلخانه، میزان درآمد از محل غیرگلخانه، نوع منابع مالی مورد استفاده در تأسیس گلخانه، میانگین سابقه کار، نوع مالکیت گلخانه و میزان ساعات کار در شبانه‌روز؛ (۲) میزان استفاده از رسانه‌های جمعی و (۳) میزان استفاده از منابع اطلاعاتی مؤثر بر پذیرش بیمه به‌عنوان متغیر وابسته از رگرسیون لجستیک استفاده گردید. بررسی نتایج نشان می‌دهد که مدل رگرسیونی با توجه به معنی‌داری کای اسکور (۳۷/۳۳۹) و معنی‌داری با اطمینان ۹۹ درصد از برازش نیکویی مناسبی برخوردار می‌باشد. بررسی نتایج نشان می‌دهد که پاسخگویان بر اساس معادله رگرسیونی در سطح مناسبی طبقه‌بندی شده‌اند. نتایج رگرسیون همان‌گونه که در جدول ۳ آمده است، نشان می‌دهد که متغیر میزان رضایت شغلی دارای نقش معنی‌دار و مثبتی در تبیین تغییرات متغیر وابسته (پذیرش بیمه) با ضریب رگرسیونی $B = 1/228$ و سطح معنی‌داری $0/002$ می‌باشد. بر این اساس فرضیه (H₁) با ۹۹ درصد اطمینان و ۱ درصد احتمال خطا مورد تأیید قرار می‌گیرد. همچنین، متغیر میزان استفاده از رسانه‌های جمعی دارای نقش مثبت و معنی‌داری در تبیین تغییرات متغیر وابسته پذیرش بیمه با ضریب رگرسیونی $B = 0/269$ و سطح معنی‌داری $0/063$ می‌باشد. بر این اساس فرضیه (H₁)، با ۹۵ درصد اطمینان و ۵ درصد احتمال خطا مورد تأیید قرار می‌گیرد.

جدول ۳- نتایج تخمین مدل لجستیک

متغیر	Beta	S.E	Wald	Sig.
میزان رضایت شغلی	۱/۲۲۸	۰/۳۹۱	۹/۸۵۴	۰/۰۰۲
میزان استفاده از رسانه‌های جمعی	۰/۲۶۹	۰/۱۴۵	۳/۴۴۴	۰/۰۶۳

درواقع همان‌گونه که مطالعات مختلف از قبیل Rashidpour (۲۰۱۳)، Hassanpour و همکاران (۲۰۱۳)، نیز نشان داده‌اند هرچقدر آگاهی کشاورزان از بیمه افزایش می‌یابد، احتمال پذیرش بیمه نیز از سوی آنان بالا می‌رود و از آنجایی که یکی از راه‌های افزایش این آگاهی‌ها استفاده از رسانه‌های جمعی مثل رادیو، تلویزیون، مجله، روزنامه و کتاب است، انتظار می‌رود با افزایش استفاده از این رسانه‌ها که منجر به افزایش دانش و آگاهی کشاورزان از بیمه و اهمیت آن می‌شود، سطح پذیرش بیمه نیز افزایش یابد.

بحث و نتیجه‌گیری

این تحقیق باهدف بررسی تأثیر منابع اطلاعاتی و ویژگی‌های جمعیت شناختی گلخانه‌داران استان زنجان بر پذیرش بیمه محصولات گلخانه‌ای صورت گرفت. بررسی نشان داد که متغیر میزان رضایت شغلی در مرحله اول بیشترین بخش از واریانس تغییرات پذیرش بیمه را تبیین می‌کند و پس از آن متغیر میزان استفاده از رسانه‌های جمعی تبیین‌کننده بخش دیگری از واریانس پذیرش بیمه است. بنابراین لازم

است مسئولان کشاورزی و رسانه‌ها با همکاری هم درصدد ساخت و تولید برنامه‌هایی باشند که آگاهی و اطلاعات کافی و مناسب در زمینه بیمه محصولات زراعی، باغی و گلخانه‌ای را به اطلاع کشاورزان، باغداران و گلخانه‌داران برسانند، تا این گروه بتوانند نسبت به مزایای بیمه محصولات، راه‌های بیمه کردن محصولات و شرایطی که باید برای بیمه محصولات خود داشته باشند و فراهم نمایند، اطلاعات مناسب و به موقع دریافت کنند. همچنین، خود شرکت‌های بیمه نیز می‌توانند با تهیه و توزیع بروشورهای مختلف که حاوی توضیحات کافی درباره بیمه و نحوه استفاده از مزایای آن باشد، نسبت به آگاه‌سازی کشاورزان، باغداران و گلخانه‌داران راجع به بیمه اقدام نمایند تا بدین وسیله موجبات افزایش پذیرش بیمه از سوی گروه هدف بالا برود. سرانجام اینکه سیاست‌گذاری‌های که منجر به افزایش آگاهی و سطح رضایت کشاورزان از شغل خود شود، باعث می‌شود که انگیزه و گرایش افراد به انجام فعالیت‌های زراعی، باغی و گلخانه‌ای افزایش یافته و تقویت شود و در نتیجه سطح پوشش بیمه را برای محصولات مختلف بالا ببرد و نهایتاً موجبات افزایش پذیرش بیمه را فراهم نماید.

منابع

۱. ایروانی، ه.، واحدی، م.، کلانتری، خ؛ و موحد محمدی، س.ح. (۱۳۸۵). عوامل مؤثر بر پذیرش بیمه‌ی گندم در شهرستان تفرش. علوم کشاورزی ایران. ۳۷(۱): ۱۴۴-۱۳۷.
۲. عبداللهی عزت آبادی، م.، اسلامولیان، ک. (۱۳۸۶). بررسی عوامل مؤثر بر تمایل به پذیرش طرح بیمه پسته در ایران، دانش کشاورزی، ۱۷(۳): ۱۳-۲۴.
۳. کرباسی، ع و کامبوزیا، ن. (۱۳۸۲). بررسی عوامل مؤثر بر تقاضای بیمه محصولات کشاورزی استان سیستان و بلوچستان. اقتصاد کشاورزی و توسعه. ۱۱ (۴۱): ۱۸۰-۱۶۷.
۴. محمودی، ا؛ و پیرمادی، ا.ح (۱۳۹۳). بررسی عوامل مؤثر بر پذیرش بیمه توسط شالی‌کاران در استان مازندران مطالعه موردی شهرستان ۲۲(۸۶)، ۴۸-۳۱.
۵. نادری مهدی، ک.، یعقوبی فرانی، ا.، سعدی، ح.، زلیخایی سیار، ل. (۱۳۹۳). بررسی عوامل مؤثر بر توسعه بیمه گندم در شهرستان همدان. فصلنامه تحقیقات اقتصاد و توسعه کشاورزی ایران، ۴۵(۳)، ۴۳۷-۴۲۵.

6. Fallah, R., Armin, M and Tajabadi, M. (2012). A Study of Attitudes and Determinant Factors in Insurance Development for Strategic Agricultural Products. Technical Journal of Engineering and Applied Sciences. 2(2): 44-50.
7. Hassanpour, B., Asadi, E., and Parhizkar, S. (2013). Factors Influencing Crop Insurance Demand in KB Province, Iran: Logit Model Approach. International Journal of Agriculture and Crop Sciences. 5(18): 2028-2032.
8. Hau, A. (2006). Production under uncertainty with insurance or hedging. Insurance: Mathematics and Economics, 38(2), 347-359.
9. Juyun, Y. (2010). The optimization path and the integration mechanism of agricultural insurance in the charge of government. Agriculture and Agricultural Science Procedia, 1, 258-261.
10. Rashidpour., L. (2013). Factors Affecting on Demand for Agricultural Crop Insurance in West Azarbijan Province. American-Eurasian J. Agric. & Environ. Sci., 13 (2): 244-249.
11. Romun Itonl and Yuanyony Long (2008): Setting up Sustainable Agriculture Insurance: The Example of China. Swiss Reinsurance Company L.td
12. Vandever, M.L., 2001. Demand for area crop insurance among litchi producers in northern Vietnam. Agric. Econ., (26): 1730-184.